

การเปลี่ยนแปลงการครุศึกษาสำหรับครูในอนาคต

■ นำเสนอเมื่อ 3 ส.ค. 2558

ดร.กฤษณพงศ์ กีรติกร รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานเปิดการประชุมสัมมนา เรื่อง "การเปลี่ยนแปลงการครุศึกษาสำหรับครูในอนาคต (Transforming Teacher Education for Future Teachers)" พร้อมบรรยายพิเศษในหัวข้อ "การผลิตและพัฒนาครู กระบวนทัศน์ใหม่ วิถีใหม่ และวิธีใหม่" เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2558 ณ ห้องกรุงธนบอลรูม ชั้น 3 จัดโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ร่วมกับคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

รัฐบาล-สปช.-สนช.-สช.ล้วนให้ความสำคัญกับการปฏิรูปการศึกษา

ดร.กฤษณพงศ์ กีรติกร รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ บรรยายตอนหนึ่งว่า

รัฐบาลนำโดยพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูเป็นอย่างมาก โดยได้กำหนดนโยบายรัฐบาลด้านการศึกษาเกี่ยวกับการผลิตและพัฒนาครูให้มีคุณภาพ เน้นการใช้เทคโนโลยี มีวุฒิการศึกษาและปรับระบบสมรรถนะ รวมทั้งแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายและพัฒนาการศึกษา (ซูเปอร์บอร์ดการศึกษา) เพื่อขับเคลื่อนเรื่องของการศึกษาเป็นการเฉพาะ และในส่วนของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) รวมทั้งสภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) ก็ได้ตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิรูปการจัดการศึกษาดวยเช่นกัน

ในส่วนของกระทรวงศึกษาธิการในฐานะรับผิดชอบการจัดการศึกษาของประเทศทั้งระบบ ได้ตั้งคณะกรรมการอำนวยการปฏิรูปการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธาน เพื่อเป็นกลไกในการปฏิรูปการศึกษาของประเทศ ที่จะต้องเตรียมการรองรับการพัฒนาประเทศและให้เท่าทันกับสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะในเรื่องของการพัฒนากำลังคนให้ตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ ซึ่งครูจะเป็นกลไกสำคัญในการจัดการเรียนรู้ที่จะต้องปรับตัวตามพฤติกรรมของผู้เรียนที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย

การศึกษาต้องใช้ระยะเวลา - ไม่มี Quick Win

อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากปฏิรูปการศึกษาปี พ.ศ.2542 ได้มีการยกฐานะทางเศรษฐกิจของครูให้มีเงินเดือนที่สูงขึ้น แต่ในขณะเดียวกันกลับพบว่ามีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียนต่ำลงทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับมหาวิทยาลัย

ดังนั้นจึงเป็นความท้าทายของระบบการศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะในเรื่องของการศึกษาไม่มี Quick Win แต่จะต้องใช้เวลานานพอสมควรกว่าเห็นผลสัมฤทธิ์ แต่ก็คงต้องมีการเริ่มต้นไว้ ดังเช่นการดูแลแก้ไขปัญหาคูณักเรียน ที่จะต้องใช้เวลาในการหาคนเข้ามาอยู่ในระบบใหม่แทน

นายกรัฐมนตรีจึงได้ฝากให้ สช.สร้างระบบผลิตและพัฒนาครูภายใน 1 ปี

กรณีเช่นนี้

นายกรัฐมนตรีจึงได้ฝากโจทย์ให้กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการเรื่องระบบผลิตและพัฒนาครูให้เห็นผลอย่างเป็นรูป

ธรรม ภายใน 1 ปี ไม่ว่าจะเป็นเรื่องอัตรากำลัง การดำรงมาตรฐานวิชาชีพ การประเมินวิทยฐานะ การทำให้ครูมีจิตวิญญาณ การเป็นครูมืออาชีพ ตลอดจนการใช้เทคโนโลยีเพื่อการผลิตและพัฒนาครู

การประชุมครั้งนี้

จึงเป็นโอกาสดีที่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการจะได้หารือและแลกเปลี่ยนผลการดำเนินงานด้านการผลิตและพัฒนาครู ภายใต้การครุศึกษาสำหรับครูในอนาคต เพื่อนำมาปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพต่อไป

เปลี่ยนแปลงประเทศด้วยการเปลี่ยนแปลงการศึกษา

รมช.ศึกษาธิการ กล่าวด้วยว่า หากเราต้องการเปลี่ยนแปลงประเทศไทย ต้องมีการเปลี่ยนแปลงการศึกษา โดยปรับบทบาทจากการเป็นผู้สนับสนุน เป็นการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาลงสู่พื้นที่ และมีหลักสูตรเชิงพื้นที่ให้มากขึ้น เพื่อไม่ให้มีเสื้อเบอร์เดียว รองเท้าเบอร์เดียว และครูเบอร์เดียว ที่ต้องสอนเหมือนกันทั้งประเทศ เพราะบริบทและการพัฒนาในแต่ละภูมิภาคแตกต่างกัน

สำหรับโจทย์ใหม่ของการศึกษาในอนาคตอีก 30 ปีข้างหน้าที่มีอัตราการเกิดลดลง คนสูงวัยเพิ่มมากขึ้น ทำให้ครูต้องสอนคนที่ไม่ได้อยู่ในวัยเรียน แต่จะต้องสอนผู้สูงอายุหรือคนวัยทำงานที่มีความรู้ต่ำที่ต้องการจะเรียนหนังสือด้วย

พร้อมร่นนำนวัตกรรมการศึกษาแบบใหม่มาใช้ในการศึกษา

ในอนาคตอันใกล้จะต้องมีองค์ความรู้และนวัตกรรมในการจัดการศึกษาแบบใหม่ ที่จะช่วยตอบโจทย์บริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปและการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ในหลายประการ อาทิ - กระบวนการเรียนรู้ใหม่ ที่จะนำไปสู่ทักษะในศตวรรษที่ 21 มีการเสริมสร้างทักษะชีวิต คิดวิเคราะห์ มีความรู้เรื่องคณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน ย่อความ/สรุปความได้ คิดเลขในใจเป็น - เนื้อหาความรู้ใหม่ ที่ไม่ใช่แค่ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้เท่านั้น แต่จะต้องสอนให้ผู้เรียนรูความหมายและคุณค่าตลอดชีวิต มองอนาคตของตัวเองได้ เตรียมความพร้อมเพื่อการประกอบอาชีพ - การบริหารจัดการแบบใหม่ ที่จะต้องกระจายอำนาจในเชิงพื้นที่มากขึ้น นำผู้ประกอบการและผู้เชี่ยวชาญมาสอนอาชีพ มีหลักสูตรเชิงพื้นที่ และมีระบบการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

เร่งผลิตกำลังคนเพื่อตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ

นอกจากนี้ ในอนาคตจะมีการลงทุนขนาดใหญ่ในส่วนของโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพ ทั้งการขนส่งระบบราง ระบบจัดการน้ำ เขตเศรษฐกิจพิเศษ เศรษฐกิจดิจิทัล ซึ่งจะมีการลงทุนกว่าล้านล้านบาท ส่งผลต่อความต้องการกำลังคนแบบใหม่ คือ คนที่ออกไปทำงาน จึงจำเป็นที่จะต้องมีการผลิตคนแบบใหม่ เพื่อผลิตกำลังคนในส่วนนี้ด้วย

รศ.ดร.พินิติ รตะนานุกูล เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา กล่าวเพิ่มเติมถึงการจัดประชุมในครั้งนี้ว่า ครูเป็นบุคลากรที่มีบทบาทสำคัญในกระบวนการจัดการศึกษา เพราะเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดผู้เรียนมากที่สุด การจะได้ครูที่ดีมีคุณภาพ สถาบันผลิตครูหรือสถาบันครุศึกษาจะต้องเป็นสถาบันหลักในกระบวนการสร้าง บ่มเพาะ และพัฒนาว่าที่ครูใหม่ของประเทศ ซึ่งเป็นไปตามบทบาทสถาบันครุศึกษาทั่วโลก ได้แก่ การสร้างและบ่มเพาะบัณฑิตครูสู่สังคม การพัฒนาองค์ความรู้แก่ครูประจำการที่อยู่ในระบบการศึกษา การพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และเพิ่มเติมบทบาทด้านการเมืองความรู้ที่ทันสมัยเท่าทันโลกปัจจุบันและโลกอนาคตในศตวรรษที่ 21

ดังนั้น สถาบันครุศึกษาจะต้องเป็นสถาบันหลักในการสร้างและส่งต่อความรู้ทางการศึกษา เพื่อสนับสนุนแนวทางการพัฒนาการศึกษาของประเทศที่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพแก่ภาครัฐ ประกอบกับช่วงเวลานี้เป็นช่วงของการปฏิรูปประเทศ การศึกษาเป็นหนึ่งในเรื่องที่มีการปฏิรูป โดยเฉพาะด้านการผลิตและพัฒนาครู จึงควรแสวงหาองค์ความรู้และแนวปฏิบัติที่ดีที่จะสนับสนุนการเปลี่ยนแปลง ทำให้สถาบันครุศึกษาไทยสามารถปฏิบัติหน้าที่และบทบาทได้เต็มประสิทธิภาพ มีความก้าวหน้าเท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในยุคโลกาภิวัตน์

การประชุมครั้งนี้ มีผู้เข้าร่วมประชุมประมาณ 100 คน ประกอบด้วยผู้บริหารระดับนโยบาย ผู้บริหาร คณาจารย์ของสถาบันการอุดมศึกษาทั่วประเทศทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรหลักและองค์กรในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ และผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของทั้งระบบผลิตและพัฒนาครูทั่วประเทศ และผู้เชี่ยวชาญจากประเทศฟินแลนด์ สิงคโปร์ และเนเธอร์แลนด์ มาร่วมบรรยายเกี่ยวกับความสำเร็จจากการใช้แนวคิดสถาบันครูศึกษาในการขับเคลื่อนและพัฒนาระบบการศึกษาของชาติ

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และทำความเข้าใจการพัฒนาการครูศึกษาของประเทศที่ประสบความสำเร็จ รวมทั้งระดมความคิดเห็นเพื่อนำเสนอกลยุทธ์การเปลี่ยนแปลงสำหรับการสร้างครูใหม่และการพัฒนาครูประจำการของประเทศให้มีเป้าประสงค์รวมกันต่อไป

โดยช่วงที่สำคัญของการประชุม คือ การบรรยายของผู้เชี่ยวชาญจากประเทศฟินแลนด์ สิงคโปร์ และเนเธอร์แลนด์ ที่ประสบความสำเร็จจากแนวคิดสถาบันครูศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนและพัฒนาระบบการศึกษาของชาติ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงระดับอุดมศึกษา ที่จะเสนอแนะกลยุทธ์ แนวทาง วิธีการ จากการศึกษาวิจัยอย่างเป็นระบบ

ที่มา [ข่าวสำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงศึกษาธิการ](#)